

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

એચસીજી સ્ટોક અને શેર બ્રોકર્સ લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

ગાગર સુરેશ

૮ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તીશ્રી જી. પી. માથુર અને ન્યાયમૂર્તીશ્રી એ. કે. માથુર]

મર્યાદા-મધ્યસ્થી કાર્યવાહી- દાવો સમય મુચાદા બહાર હોવાનો વાંધો - પકડની ટકાઉપણુંઃઠરાવેલ કે પેટા-કાયદાઓ અનુસાર દાવો વિવાદ ઊભો થયો તે તારીખથી છ મહિનાની અંદર મધ્યસ્થી સમક્ષ રજૂ કરવાનો હતો-વિવાદ ઘણો વહેલો ઊભો થયો હતો અને ફરિયાદ દાખલ કરવાની છેલ્લી તારીખથી બે વર્ષ પછી ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી-જેથી, ફરિયાદ નિરાશાજનક રીતે સમય પ્રતિબંધિત-નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ ઓફ ઈન્ડિયા લિમિટેડના સમર્થન હેઠળના કાયદાઓ હેઠળ અદાલતોના આદેશ

અપીલકર્તા પ્રતિવાદી વતી વ્યવહાર કરતો હતો.વેપાર અને વ્યવહાર માટે પ્રતિવાદી તરફથી અપીલકર્તાને અમુક રકમ બાકી હતી.અપીલકર્તાએ મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાવો કર્યો હતો.પ્રતિવાદીએ વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડના પેટા-કાયદા અનુસાર દાવાને મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવામાં આવ્યો હતો.અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે કાર્યવાહીનું કારણ ત્યારે ઊભું થયું જ્યારે તેણે ૨૧.૦૩.૨૦૦૩ પર આર્થિક ગુના શાખા સમક્ષ ફરિયાદ દાખલ કરી હતી.આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલે પ્રતિવાદીના વાંધાને સમર્થન આપ્યું અને અપીલકર્તાના દાવાને નકારી કાઢ્યો.હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેંચ બંનેએ આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલના આદેશને સમર્થન આપ્યું હતું.એટલે વર્તમાન અપીલ.

અરજીઓ ફગાવી દેતા કોર્ટે

ઠૈરવ્યુ - નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડના પેટા-કાયદા અનુસાર, તેમાં ઉલ્લેખિત તમામ દાવાઓ, મતભેદો અથવા વિવાદો વિવાદ ઊભો થયાની તારીખથી છ મહિનાની અંદર મધ્યસ્થી સમક્ષ રજૂ કરવાના હતા.તાત્કાલિક કિસ્સામાં, વિવાદ ઊભો થયો તે તારીખથી સમય ચાલવા લાગ્યો.છેલ્લી તારીખ કે જેના પર અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદી વતી વ્યવહાર કર્યો હતો તે ૧.૭.૧૯૯૯ હતી.૮.૨.૨૦૦૧ તારીખના પત્રના આધારે, અપીલકર્તાએ

પ્રતિવાદીને ૧૬.૨.૨૦૦૧ પર અથવા તે પહેલાં બાકી નીકળતી રકમ ચૂકવવા હાકલ કરી હતી.પછી અન્ય એક પત્ર દ્વારા અપીલકર્તાએ ફરીથી પ્રતિવાદીને ૧૯.૩.૨૦૦૧ પહેલાં બાકી નીકળતી રકમ ચૂકવવા હાકલ કરી.આ સંદેશાવ્યવહારના સંદર્ભમાં કોઈ શંકા નથી કે વિવાદ પહેલેથી જ ૮.૦૨.૨૦૦૧ પર ઊભો થયો છે અને વિવાદને ઉકેલવાની છેલ્લી તારીખ ૧૯.૩.૨૦૦૧ હતી.તેથી, જો છેલ્લી કટ ઓફ તારીખ ૧૯.૩.૨૦૦૧ તરીકે લેવામાં આવે તો પણ ફરિયાદ દાખલ કરવાની છેલ્લી તારીખ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ હશે.હકીકતમાં, ફરિયાદ સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૩માં દાખલ કરવામાં આવી હતી.તેથી, સમય જતાં ફરિયાદને નિરાશાજનક રીતે અટકાવી દેવામાં આવી હતી.આમ, મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવામાં આવેલ દ્રષ્ટિકોણ, જેને સિંગલ જજ અને હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે સમર્થન આપ્યું છે, તેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

[૪૧૧-એ-સી; ૪૧૧-ઈ-એચ; ૪૧૨-એ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૫૬૬૯/૨૦૦૬

આબિટ્રેશન પિટિશન નં.૧૧૨/૨૦૦૪ માં અપીલ નંબર ૭૩૮/૨૦૦૪ માં બોમ્બે ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચરના ૨.૧૨.૨૦૦૪ ના અંતિમ ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે પી. એચ. પારેખ, સુનીલ ગોયલ અને દીક્ષા રાય (મેસર્સ પી. એચ. પારેખ એન્ડ કંપની માટે).

પ્રતિવાદી માટે ડી. પી. સિંહ અને સંજય જૈન.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તીશ્રી એ. કે. માથુર, પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

આ બંને અપીલોમાં કાયદાના સમાન પ્રશ્નો સંકળાયેલા હોવાથી, તે આ સામાન્ય આદેશ દ્વારા નિકાલ કરવામાં આવે છે. આ બંને અપીલોના સુવિધાજનક નિકાલ માટે, એસ.એલ.પી.(સી) નંબર ૬૯૬૩ ઓફ ૨૦૦૫ માંથી ઉદ્ભવતા સિવિલ અપીલમાં આપેલા તથ્યોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા છે.

આ અપીલ બોમ્બે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ૨.૧૨.૨૦૦૪ પર ૨૦૦૪ની અપીલ નં.૭૩૮ માં પસાર કરેલા આદેશ સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે, જેમાં હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે વિદ્વાન સિંગલ જજના આદેશને સમર્થન આપ્યું છે. લર્નડ સિંગલ જજે બદલામાં આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલના આદેશને સમર્થન આપ્યું છે, જેમાં આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલે પ્રતિવાદીના એ વાંધાને સમર્થન આપ્યું છે કે અપીલકર્તા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ દાવો નેશનલ સ્ટોક

એક્સચેન્જ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડના પેટા-કાયદા અનુસાર મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત છે.

મેસર્સ એચસીજી સ્ટોક એન્ડ શેર બ્રોકર્સ લિમિટેડ (ત્યારબાદ તેને "અપીલકર્તા" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) દ્વારા આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાવો કરવામાં આવ્યો હતો અને વર્તમાન પ્રતિવાદી દ્વારા મર્યાદાના આધારે તેનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો. આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલે મર્યાદા પર પ્રારંભિક મુદ્દો તૈયાર કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે દાવો સમય દ્વારા પ્રતિબંધિત હતો અને તે મુજબ અપીલકર્તાના દાવાને નકારી કાઢ્યો હતો. તે આદેશ સામે નારાજ અપીલકર્તાએ બોમ્બે હાઇકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ મધ્યસ્થતા અરજી દાખલ કરી હતી. લર્નડ સિંગલ જજે આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલના આદેશને સમર્થન આપ્યું હતું. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૨૬.૭.૨૦૦૪ ના તે આદેશ સામે નારાજ, અપીલકર્તાએ ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ અપીલ કરી અને ડિવિઝન બેન્ચે અપીલને ઇગાવી દીધી અને વિદ્વાન સિંગલ જજના આદેશને સમર્થન આપ્યું.

વ્યવસાયના નિયમિત ક્રમમાં અપીલકર્તાએ તેના હિસાબી પુસ્તકોમાં પ્રતિવાદીનું ખાતું જાળવી રાખ્યું હતું અને સમયાંતરે અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદીને ઉપરોક્ત ખાતાના અર્ક મોકલ્યા હતા, જે પ્રતિવાદી દ્વારા પ્રાપ્ત કરવામાં આવ્યા

હતા, જાળવી રાખવામાં આવ્યા હતા અને સ્વીકારવામાં આવ્યા હતા અને કોઈ પણ સમયે પ્રતિવાદીએ ખાતાના અર્ક અંગે કોઈ વિવાદ ઉઠાવ્યો ન હતો.અપીલકર્તા દ્વારા આ રીતે જાળવવામાં આવેલા પ્રતિવાદીના કહેવાતા ખાતાના તળિયે Rs.૪૯,૭૯,૩૮૮.૧૭ પૈસાની રકમ બાકી રહી હતી અને પ્રતિવાદી દ્વારા ૩૧.૧૨.૧૯૯૯ પર અપીલકર્તાને ચૂકવવાપાત્ર હતી.અપીલકર્તાએ હિસાબના નિવેદનની નકલ સાથે પ્રતિવાદીને પુષ્ટિકરણ પત્ર પણ મોકલ્યો હતો અને પ્રતિવાદીએ ક્યારેય કોઈ પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો ન હતો કે પ્રતિવાદીએ કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો અને તેનાથી વિપરીત, પ્રતિવાદી તેના ખાતામાં બાકી નીકળતી રકમ ચૂકવવાનું વચન આપતો રહ્યો હતો.પ્રતિવાદીએ નાણાકીય મુશ્કેલીઓને કારણે ચુકવણી કરવા માટે થોડો સમય માંગ્યો હતો.જો કે, થોડા સમય પછી અપીલકર્તા શંકાસ્પદ બન્યો અને ૨૧.૩.૨૦૦૩ પર આર્થિક ગુના શાખા સમક્ષ પ્રતિવાદી સામે ફરિયાદ નોંધાવી.અપીલકર્તાએ રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે તેણે ૨૧.૩.૨૦૦૩ પર આર્થિક ગુના શાખા સાથે પ્રતિવાદી સામે ફરિયાદ દાખલ કરી ત્યારે કાર્યવાહીનું કારણ ઊભું થયું છે અને તેથી, દાવો સમયની અંદર હતો અને તે મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત નથી.પ્રતિવાદીએ પોતાનો જવાબ દાખલ કર્યો અને વાંધો ઉઠાવ્યો કે દાવો સમય દ્વારા પ્રતિબંધિત છે.પ્રતિવાદી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા અન્ય વાંધાઓ ઉપરાંત, પ્રતિવાદીએ મર્યાદાની અરજી કરી હતી અને રજૂઆત કરી હતી કે વિવાદના નિવારણથી ઉદ્ભવેલી કોઈપણ ફરિયાદ દાખલ કરવા માટે નિર્ધારિત

સમય, જેની નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ દ્વારા મધ્યસ્થીઓની પેનલ પાસેથી માંગણી કરી શકાય છે, તે વિવાદની તારીખથી છ મહિના છે.વર્તમાન વિવાદમાં જે તારીખે વિવાદ ઊભો થયો ત્યારથી સમય ચાલવા લાગ્યો.છેલ્લી તારીખ કે જેના પર અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદી વતી વ્યવહાર કર્યો છે તે ૧.૭.૧૯૯૯ હતી.પ્રતિવાદીએ રજૂઆત કરી હતી કે મધ્યસ્થીની કાર્યવાહી સમાપ્ત થવી જોઈએ કારણ કે પ્રથમ દૃષ્ટિએ વિવાદ સ્થાપિત થયો નથી કારણ કે તે નિરાશાજનક રીતે સમય દ્વારા પ્રતિબંધિત છે.નેશનલ સ્ટોક એક્સચેન્જ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડના પેટા-કાયદાઓ આવી ફરિયાદ દાખલ કરવા માટે છ મહિનાનો સમયગાળો પૂરો પાડે છે અને પેટા-કાયદાના સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:

"ઉપરોક્ત પેટા કાયદાઓ (૧), (૧એ), (૧બી) અને (૧ડી) માં ઉલ્લેખિત તમામ દાવાઓ, મતભેદો અથવા વિવાદો જે તારીખે દાવો, તફાવત અથવા વિવાદ ઊભો થયો હોય અથવા ઊભો થયો હોવાનું માનવામાં આવે તે તારીખથી છ મહિનાની અંદર મધ્યસ્થી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવશે.કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર સમાધાનની કાર્યવાહીમાં લેવામાં આવેલો સમય, જો કોઈ હોય તો, અને સંબંધિત સત્તામંડળ દ્વારા દાવાને વહીવટી રીતે ઉકેલવા માટે લેવામાં આવેલો સમય, મતભેદો

અથવા વિવાદોને છ મહિનાનો સમયગાળો નક્કી કરવાના હેતુથી બાકાત રાખવામાં આવશે.

અપીલકર્તાના જણાવ્યા અનુસાર, ૨૧.૩.૨૦૦૩ પર અથવા તેની આસપાસ કાર્યવાહીનું કારણ ઊભું થયું છે.શું ખરેખર ૨૧.૩.૨૦૦૩ પર અપીલકર્તા સામે કાર્યવાહીનું કારણ ઊભું થયું છે અથવા તે પહેલાં, તે નક્કી કરવાનો પ્રશ્ન છે.૮.૨.૨૦૦૧ તારીખના પત્રના આધારે, અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદીને ૧૬.૨.૨૦૦૧ પર અથવા તે પહેલાં બાકી નીકળતી રકમ ચૂકવવા હાકલ કરી હતી.આ ૮.૨.૨૦૦૧ તારીખના પત્રની સામગ્રીમાંથી સ્પષ્ટ કરતાં વધુ છે જેમાં તેનો નીચે પ્રમાણે સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે:

" ઉપરોક્ત લેણાં છેલ્લા એક મહિનાથી બાકી છે અને તમને અમારા અધિકારી દ્વારા સમયાંતરે બાકી લેણાં વહેલામાં વહેલી તકે ચૂકવવા માટે સલાહ આપવામાં આવી છે.અમે તમને ફરી એકવાર ૧૫મી Feb.૨૦૦૧ ના રોજ અથવા તે પહેલાં ખાતાના સ્ટેટમેન્ટ (ફરી એકવાર તમારા તૈયાર સંદર્ભ માટેની તારીખની બાકી રકમ સાથે ખાતાનું સ્ટેટમેન્ટ રજૂ કરીને) મુજબ બાકી ડેબિટ બેલેન્સને સાફ કરવાની તક આપીએ છીએ.

તેનો અર્થ એ કે ૮.૨.૨૦૦૧ પર અપીલકર્તાએ પહેલેથી જ નોટિસ આપી દીધી છે કે રૂ. ૪૯,૭૯,૩૮૮.૧૭ ની બાકી રકમ તેને વેપાર અને વ્યવહાર માટે બાકી હતી પરંતુ તે ચૂકવવામાં આવી નથી અને તે ૧૫.૨.૨૦૦૧ દ્વારા ચૂકવવી જોઈએ.પછી ૨૪.૨.૨૦૦૧ ના અન્ય એક પત્ર દ્વારા ફરીથી અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદીને ૧૯.૩.૨૦૦૧ પહેલાં બાકી નીકળતી રકમની ચૂકવણી કરવા હાકલ કરી હતી, જેમાં નિષ્ફળ જતાં અપીલકર્તા તેની સાથે મૂકવામાં આવેલા શેરને બજારમાં કોલેટરલ સિક્યોરિટી તરીકે વેચવા માટે આગળ વધશે અને તેની આવકને કોઈપણ વધુ સૂચના વિના બાકી નીકળતી રકમ સામે સમાયોજિત કરવામાં આવશે.આ સંદેશાવ્યવહારના સંદર્ભમાં કોઈ શંકા નથી કે વિવાદ પહેલેથી જ ૮.૨.૨૦૦૧ પર ઊભો થયો છે અને વિવાદને ઉકેલવાની છેલ્લી તારીખ ૧૯.૩.૨૦૦૧ હતી.તેથી, જો આપણે છેલ્લી કટ ઓફ તારીખ ૧૯.૩.૨૦૦૧ લઈએ તો પણ ફરિયાદ દાખલ કરવાની છેલ્લી તારીખ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ હશે.હકીકતમાં, ફરિયાદ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૩માં દાખલ કરવામાં આવી હતી.તેથી, સમય જતાં ફરિયાદને નિરાશાજનક રીતે અટકાવી દેવામાં આવી હતી.

સ્વીકૃત તથ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને, મધ્યસ્થી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લેવામાં આવેલા દૃષ્ટિકોણને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે અને બોમ્બે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે વધુ સમર્થન આપ્યું છે, જેમાં આ અદાલત

દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.તદનુસાર, અરજી રદ કરવામાં આવે છે.ખર્ચ અંગે કોઈ ઓર્ડર નહીં હોય.

આ જ પ્રમાણે, એસ.એલ.પી.(સી) નંબર ૭૦૪૦ ઓફ ૨૦૦૫ માંથી ઉદ્ભવતા સિવિલ અપીલને પણ ઉપર જણાવેલ કારણોસર રદ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવી.

એન. જે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.